

Hørings svar - Somatisk helse og levevaner i Pakkeforløp for psykisk helse og rus

Navn: Espen Ajo Arnevik

Tiltak/organisasjon: Nasjonal kompetansetjeneste TSB (NK-TSB)

Nr:	Kapitteloverskrift:	Kommentarer til kapitlene:
1	Om somatisk helse og levevaner	<p>Nasjonal kompetansetjeneste TSB er tilfreds med at det settes fokus på forkorta levealder grunnet somatisk sykdom og behovet. Forventet levealder er 15-20 år kortere for mennesker med alvorlige psykiske lidelser og/eller rusmiddelproblemer sammenlignet med befolkningen for øvrig. Dette gjør det nødvendig å iverksette nye tiltak.</p> <p>«Somatisk helse- og levevaner i pakkeforløp for psykisk helse og rus» kan være et virkemiddel for å iverksette tiltak for å bedre den fysiske helsen til pasienter med rus- og eller psykiske helseproblemer. NK-TSB etterlyser imidlertid også i dette pakkeforløpet den juridiske statusen til pakkeforløpet.</p> <p>Innledningsvis sies det at tiltakene bygger på gjeldende retningslinjer og anbefalinger. Vi savner også konkrete koblinger til anbefalinger til de aktuelle retningslinjene. Det er også en utfordring at kunnskapsgrunnlaget for fysisk aktivitet slik det presenteres bl.a i Nasjonal faglig retningslinje for behandling og rehabilitering av rusmiddelproblemer og avhengighet (IS-2219) fremstilles som svakt med den konsekvens at anbefalingen om fysisk aktivitet blir en «svak» anbefaling. Etter vår erfaring bl.a fra vårt «implementeringsprosjekt» gjør dette at flere behandlingsstedene i TSB vurderer dette som en anbefaling som er valgfritt om de vil implementere eller ikke.</p> <p>Etter vår vurdering er det en risiko for at svake anbefalinger i nasjonale faglige retningslinjer</p>

		<p>kombinert med uklar juridisk status på pakkeforløp med ilte forpliktende tiltak, vil gjøre at det ikke oppnås ønsket effekt med det skisserte pakkeforløpet.</p> <p>Styrken til pakkeforløp ligger etter vår vurdering først og fremst i fokus på pasientlogistikk for å skape helhetlige pasientforløp. Pakkeforløpet bør derfor rendyrkes som logistikkforløp, mens nasjonale faglige retningslinjer beskriver faglige tiltak enten det gjelder tiltak for kardiometabolske risikofaktorer og aktuelle tiltak og oppfølging, røykavvenning og fysisk aktivitet.</p> <p>Vi gjør også oppmerksom på at for pasientgrupper som eksempelvis pasienter med opiatavhengighet med et injiserende misbruk er også infeksjonssykdommer bl.a HIV og Hepatitt C en viktig årsak til dårlig somatisk helsetilstand. Dårlig ernæringsstatus, nyre- og leversvikt o. a kan også være viktige årsaker til dårlig somatisk helsetilstand for pasienter med rus- og avhengighetsproblemer. Fokus på risikofaktorer og aktuelle tiltak bør derfor utvides i tråd med tiltak i aktuelle nasjonale faglige retningslinjer.</p>
2	Kardiometabolske risikofaktorer	
3	Røykeavvenning	<p>Formuleringen om at «Dersom fastlege eller annet helsepersonell ikke har anledning til å gjennomføre strukturert oppfølging anbefales frisklivssentraler og slutta.no fremstår som svært lite forpliktende. Dersom det skal ha noe hensikt å ha et pakkeforløp som inkluderes somatisk helse og levevaner må det større forpliktelse til.</p> <p>Det er grunn til å minne om at det i 2016 var 264 kommuner og bydeler med frisklivssentraler (Helsedirektoratet). Så selv om det stadig etableres flere frisklivssentraler har ikke alle potensielle brukere tilgang på et slikt tilbud.</p>
4	Fysisk aktivitet	Se kommentar over
5	Generelle kommentarer	<p>TSB er fortsatt et ungt fag i spesialisthelsetjenesten. Det er store ulikheter i hvordan tilbud er organisert, innhold og hvilke pasientgrupper en når. Etter vår erfaring, bl.a gjennom vårt implementeringsprosjekt i fht nasjonale faglige retningslinjer er det store forskjeller om og hvordan de ulike TSB-enhetene arbeider med somatisk helse og levevaner bl.a i forhold til arbeid med identifisering av kardiometabolske risikofaktorer, røykeslutt og fysisk aktivitet. Selv om rusmedisin er etablert som egen medisinsk spesialitet er det fortsatt</p>

		<p>forskjeller og begrensninger i hvordan pasienter med rus- og avhengighetstilstander følges opp i forhold til somatiske helse.</p> <p>Nasjonale faglige retningslinjer og veiledere setter rammer for det faglige innholdet i tjenestene. Etter vår erfaring er det stor variasjon i hvilken grad anbefalingene i retningslinjene er tatt i bruk. Det anbefales derfor at det settes av egne midler til å etablere kvalitetsløft for å implementere anbefalinger i de nasjonale faglige retningslinjene i sammenheng med pakkeforløpet. Tiltak for å bedre den somatiske helse og levevaner koblet til bruk av rusmidler bør inngå som en del av dette. Nasjonal kompetansetjeneste TSB bidrar gjerne i dette arbeidet.</p>
--	--	---

Hvis nødvendig, føy til nye rader (bruk "sett inn" og "rader under" i tabellfunksjonen på verktøylinjen).

Bruk skjemaet slik:

- **Hver kommentar legges i egen rad**
- **I første kolonne skrives kommentarnummer og i tredje kolonne selve kommentaren / eventuelle forslag til endringer**

Utfylt skjema sendes til postmottak@helsedir.no med referansenummer 17/20347. Høringsfrist er 1. oktober 2017.